

Jaarverslag Innovatienetwerk Ouderenzorg Utrecht 2020

Het Innovatienetwerk Ouderenzorg Utrecht (INO) heeft ook een bijzondere tijd doorgemaakt vanwege de coronacrisis. Begin 2020 is voortvarend gestart met een nieuwe groep deelnemers aan de masterclassreeks naast de groep die in 2019 was gestart, maar de coronacrisis heeft ertoe geleid dat medio maart besloten is alle activiteiten in het kader van het INOU op te schorten tot nader orde. Tegelijkertijd is onderzocht welke activiteiten konden worden aangepast met het oog op een digitaal vervolg.

Medio juni is bekeken wat er na de zomer weer mogelijk zou kunnen zijn. Conclusie was dat de eerste aandacht uit zou gaan naar de masterclasses. Daarnaast is halverwege juli, de vooruitzichten waren immers heel positief, besloten een tweetal activiteiten voor te bereiden om in september een herstart te maken met projectleiders en bestuurders. Van daaruit zouden de activiteiten dan verder ingevuld worden.

Halverwege september zagen we in Nederland, maar ook in de verpleeghuizen in Utrecht, dat het aantal besmettingen weer toenam. Dit betrof zowel bewoners als medewerkers. In de tweede helft van september zijn door de overheid weer aanvullende maatregelen genomen, waardoor de activiteiten van het INOU weer onder druk kwamen te staan. Dit heeft ertoe geleid dat alle weer voorbereide bijeenkomsten opnieuw moesten worden geannuleerd.

Geleerd van de eerste coronastop zijn ook tijdens de tweede coronastop veel activiteiten aangepast en digitaal ingevuld. Hieronder een overzicht van wat in 2020 wel is gebeurd.

Opleiding en Ondersteuning

Masterclassreeks 2020

De masterclassreeks 2020 is gevolgd door 17 deelnemers van 13 organisaties. Er stonden voor 2020 6 dagen gepland, maar die zijn niet als zodanig gerealiseerd. De eerste masterclassdag op 23 januari is enthousiast gestart en de deelnemers waren zeer positief en gemotiveerd. De tweede dag in maart is geannuleerd, evenals de derde in juni. In juni is er wel kort digitaal contact geweest om bij te praten over ervaringen en te vertellen over de stand van zaken.

Op 7 en 8 september heeft een 'inhaalslag' plaatsgevonden en is een tweedaagse (coronaproof) masterclass georganiseerd. Herhaling van januari en vervolg van de stappen in het model om te komen tot succesvolle implementatie van innovatie(s). De groep was direct weer betrokken en enthousiast. Iedereen zag er naar uit het project en de ondersteuning weer op stoom te krijgen.

Helaas moest door corona de masterclass op 8 oktober als fysieke bijeenkomst weer worden geannuleerd. Deze masterclass en de laatste masterclass op 22 november hebben online plaatsgevonden, waarmee digitaal invulling is gegeven aan contact met en tussen deelnemers om hen op gang te houden en kennis aan te reiken. Enerzijds was dit voor de deelnemers een teleurstelling, maar de werkelijkheid en de waan van de dag als gevolg van corona, maakte ook dat er bij weinig organisaties tijd en ruimte was om intensief met een leerproces bezig te zijn.

Masterclasses 2019

De groep 2019 bestond uit 18 deelnemers van 17 organisaties. Deze groep was eind 2019 gemotiveerd om in 2020 door te gaan, maar al bij de eerste masterclass op 6 februari 2020 bleek een aantal deelnemers niet meer werkzaam in hun functie of bij hun organisatie, waardoor de groep een stuk kleiner was. Ook voor deze groep geldt uiteraard dat de masterclasses in april en juni zijn geannuleerd, waarbij in juni wel digitaal contact heeft plaatsgevonden. Bij de voorbereiding op de masterclassdag van 17 september bleek dat de groep nog verder was gereduceerd (nog 8 deelnemers van 7 organisaties). Door toenemende coronadrukte kon niet iedereen deelnemen aan de masterclass op 17 september, waardoor deze is geannuleerd. Ook de masterclassdagen in oktober en daarna zijn geannuleerd.

In de laatste periode zijn digitale bijeenkomsten georganiseerd, waarbij met name is aangesloten bij de projecten van de deelnemers waardoor het meer thema-gestuurde bijeenkomsten zijn geworden, waarvoor veel belangstelling was. Onderdeel van de bijeenkomsten was nadrukkelijk het delen van kennis en inzichten, ook uit andere regio's, samenwerking met meer organisaties rond één innovatie en de cultuur van organisaties met het oog op de benodigde competenties van de projectleider.

Learning on the Job – Individuele ondersteuning

Alle deelnemers van de masterclassreeksen 2019 en 2020 konden maximaal 100 uur ondersteuning krijgen bij de implementatie van innovatie(s) in de organisatie. Bij meerdere organisaties kon hier geen (optimale) invulling aan worden gegeven.

Waar mogelijk en waar projecten tijdens corona toch konden worden gecontinueerd, is individuele ondersteuning geboden om technologie goed te kunnen implementeren. Veel projecten die toch werden uitgevoerd, hadden urgentie als gevolg van de impact van corona, bijvoorbeeld projecten waardoor digitaal contact, online overleg en/of gegevensuitwisseling kon worden gerealiseerd.

Tweedaagse masterclass

Er waren drie tweedaagse masterclasses gepland voor de zomer van 2020. Alleen de tweedaagse op 9 en 10 maart heeft nog net plaats kunnen vinden. De bedoeling van de tweedaagse was onder meer dat collega's van de projectleiders in een compacte vorm kennis kunnen opdoen van de aanpak van implementatie van innovatie(s), zodat meer medewerkers in de organisatie beschikken over dezelfde kennis en aanpak. Vanuit 5 organisaties waren 7 deelnemers aangemeld.

Ontmoeting

Theatervoorstelling ROBOT van Vis à Vis

Direct na de zomer heeft op 10 september 2020 nog wel een ontspannen – coronaproof – herstart van het INOU plaatsgevonden. Met 50 deelnemers uit bijna 20 organisaties is een bezoek gebracht aan het theaterspektakel ROBOT van Vis à Vis in de buitenlucht bij het Almeerderstrand. Behalve ontspannend en hilarisch, bracht de voorstelling ook stof tot nadenken over hoever je wilt gaan met robots in de zorg. De deelnemers waren heel erg enthousiast over de voorstelling en waren zich zeker ook bewust van de boodschap.

Innovatienetwerk en bestuurdersbijeenkomst met Menno Lanting

Op 15 september 2020 hebben twee bijeenkomsten (een voor bestuurders en een voor projectleiders) plaatsgevonden met Menno Lanting, expert spreker over innovatie en disruptie. Zowel met projectleiders innovatie als met bestuurders is over dit thema gesproken. Onder meer is gesproken over de effecten van de coronacrisis op innovatie en transformatie en hoe de ervaringen kunnen worden benut om tot innovatie en vernieuwing in de zorg te komen.

Voorafgaand aan de bijeenkomst met de bestuurders heeft Menno Lanting tijdens een innovatienetwerkbijeenkomst met projectleiders en managers hetzelfde thema besproken met andere accenten. Zijn bevindingen uit dat overleg heeft hij gedeeld met de bestuurders. Niet nieuw maar wel lastig is dat iedereen het wel over innovatie heeft, maar daar niet hetzelfde over denkt. Interpretaties verschillen en als daar intern vanuit de bestuurder geen aandacht voor is, dan staat dat een goede implementatie van innovatie(s) in de weg. Innovaties zijn met name succesvol als ze antwoord geven op de vraag achter de vraag. Dit vraagt om goed onderzoek aan de voorkant en vermindert de weerstand van medewerkers en/of cliënten om innovaties toe te passen. Disruptie, zoals corona, geeft inzicht in het vermogen van een organisatie om zich aan te passen. Een innovatieve organisatie zijn en je organisatie innoveren is, zeker in die situaties, van groter belang dan dat je als organisatie aan innovatie doet.

Ontwikkeling

Canvas Innovaties in de zorg

Om professionals in de ouderenzorg te helpen het nut van een (beoogde) interventie of innovatie in kaart te brengen, hebben we Sinzer eind 2019 gevraagd een brede Business Case voor zorginnovaties te ontwikkelen. Deze eerste versie is gepresenteerd op 10 december 2019. De algemene reactie daarop was dat men veel behoefte heeft aan zo'n soort instrument, maar dat de gepresenteerde versie te ingewikkeld was (met name vanwege de uitgebreide Excel rekentool). De opdracht is daarop bijgesteld.

Afgeleid van de brede Business Case wordt een zogenaamd 'canvas' ontwikkeld, een invuldocument dat medewerkers in staat stelt om op gestructureerde wijze alle benodigde informatie bij elkaar te brengen. Een volledig ingevuld canvas helpt bij het nemen van besluiten over een mogelijke investering, bijvoorbeeld voor het uitrollen van een innovatie.

Door corona is het helaas niet gelukt de afronding in 2020 te realiseren. Er is wel in een aantal digitale sessies verder aan het canvas gewerkt, dat begin 2021 zal worden afgerond.

Informatie en instrumenten

Een activiteit die in 2020 is uitgewerkt, is het verbeteren en uitbreiden van de beschikbaarheid van informatie over producten en de toepassing ervan in organisaties. Deze activiteit loopt door in 2021 en is een belangrijke pijler onder het tot stand brengen en borgen van netwerken binnen het INOU.